

KLAGANDE

Skabersjö Gods AB, 556396-7289

Ombud: Advokat Sebastian Scheiman

MOTPART

Jordbruksverket

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Jönköpings dom den 23 januari 2020
i mål nr 111-19, se bilaga A

SAKEN

Ersättning enligt epizootilagen (1999:657)

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Skabersjö Gods AB

Skabersjö Gods AB yrkar att kammarrätten, med ändring av förvaltningsrättens dom, ska bevilja bolaget ersättning om 235 540 kr. Till stöd för sin talan anför bolaget bl.a. följande. Skabersjö Gods AB har direkt och primärt drabbats av Jordbruksverkets beslut. Ersättning ska därför utgå enligt allmänna skadeståndsrättsliga principer.

Skabersjö Gods AB har fått ersättning för värdet av sina 10 000 ägg via Mats Holm, vilken yrkat ersättning även för dessa av Jordbruksverket. Denne yrkade ytterligare ersättning för sin egen produktion och fick detta beviljat av verket. Skabersjö Gods AB är lika direkt och primärt drabbat av beslutet som Mats Holm och har på samma sätt rätt till full ersättning av Jordbruksverket.

Jordbruksverket

Jordbruksverket motsätter sig bifall till överklagandet.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Vad målet gäller

Den 16 maj 2018 konstaterades efter provtagning att Mats Holms anläggning för fasanuppfödning i Burlöv drabbats av ett utbrott av lågpatogen fågelinfluensa. Två dagar senare beslutade Jordbruksverket om spärrförklaring och restriktioner på hans anläggning. Den 25 maj 2018 tog verket beslut enligt epizootilagen om avlivning och destruktions av samtliga fjäderfän och ägg som fanns på anläggningen. Till följd av besluten har Mats Holm drabbats av produktionsbortfall m.m. Han har ansetts berättigad till

ersättning enligt epizootilagen för förluster han åsamkats. Frågan i målet är om Skabersjö Gods AB, som haft sina ägg för kläckning hos Mats Holm, har rätt att få ersättning enligt epizootilagen för produktionsbortfall.

Kammarrättens bedömning

Kammarrätten noterar inledningsvis att 13 § epizootiförordningen (1999:659) är en komplettering till 15 § epizootilagen och stadgar att ersättning i vissa fall får lämnas även för annan kostnad eller förlust än de som anges i den senare paragrafen. Eftersom detta mål rör en förlust som anges i 15 § epizootilagen, dvs. produktionsbortfall, aktualiseras inte regeln i förordningen.

Syftet med epizootilagen är att åstadkomma en effektiv bekämpning av epizootiska sjukdomar (prop. 1998/99:88 s. 20). Enligt 2 § epizootilagen är det den som har djur *i sin vård* som är ansvarig för att anmäla misstanke om sjukdom till veterinär. Rätten till ersättning kan bl.a. ses som ett incitament till att anmäla misstanke om smitta (jämför angiven proposition s. 23) och det är naturligt att det är den som har djuren i sin vård som tidigast kan upptäcka en smittorisk. Jordbruksverkets tillsyn och åtgärder riktar sig följaktligen mot den som har de aktuella djuren i sin vård, oavsett vem eller vilka som innehar äganderätten till djuren. Någon annan ordning skulle lägga en alltför stor utredningsbörda på verket och fördröja handläggningen vilket inte är önskvärt ur ett smittskyddsperspektiv. Förarbetena till epizootilagen har tydligt dragit en gräns för vilka skador som är ersättningsgilla och vilka som inte ersätts, dvs. endast den som direkt och primärt drabbas av ett beslut har rätt till ersättning (prop. 1998/99:88 s. 25). Den ekonomiska förlust som Skabersjö Gods AB har lidit genom produktionsbortfall, för de ägg godset haft för kläckning på Mats Holms anläggning, är inte en direkt skada som uppstått på grund av Jordbruksverkets beslut och ska därför inte ersät-

tas av staten enligt epizootilagen. Eventuella ersättningsanspråk som uppkommit till följd av att djur eller ägg lämnats över i annans vård får lösas på civilrättslig väg.

På grund av det ovan anförda ska Skabersjö Gods AB:s överklagande avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Bengt Green
kammarrättsråd
ordförande

Eva Elvingsson
kammarrättsråd

Lovisa Forsblad
tf. kammarrättsassessor
referent

Föredragande jurist: Kent Ohlsson

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING****DOM**
2020-01-23
Meddelad i JönköpingMål nr
111-19**KLAGANDE**

Skabersjö Gods AB, 556396-7289

MOTPART

Jordbruksverket, Fiskerienheten

ÖVERKLAGAT BESLUT

Jordbruksverkets beslut 2018-12-13

SAKEN

Ersättning enligt epizootilagen (1999:657)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND

Jordbruksverket beslutade den 13 december 2018 att Skabersjö Gods AB (nedan bolaget) inte har rätt till ersättning enligt epizootilagen. Som skäl för beslutet anförde Jordbruksverket att eftersom bolaget inte haft några restriktioner och inte direkt och primärt drabbats av Jordbruksverkets beslut har bolagets förluster varit att anse som en tredjemansskada, vilket Jordbruksverket inte ersätter.

Bolaget yrkar att ersättning beviljas och anför bl.a. följande. Av Jordbruksverkets beslut om spärrförklaring och restriktioner samt destruktion, vilket omfattat alla fjäderfän och ägg på anläggningen, framgår bl.a. att kläckägg inte får föras bort från anläggningen och att samtliga ägg ska destrueras. Bolaget har även nekats att hämta sina kläckägg. Restriktionen träffar alltså bolagets egendom direkt. Bolaget har lidit förlust genom Jordbruksverkets beslut. Jordbruksverkets ståndpunkt att bolaget inte direkt träffas av beslutet är svårt att förstå.

Dok.Id 317449

Postadress
Box 2201
550 02 Jönköping**Besöksadress**
Hamngatan 15**Telefon**
036-15 66 00
E-post: forvaltningsrattenijonkoping@dom.se
www.forvaltningsrattenijonkoping.domstol.se**Telefax**

-

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

Jordbruksverket bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Det är bara djurägaren, vars anläggning har spärr- och smittförklarats och som fått restriktioner, som Jordbruksverket kan lämna ersättning till. Beslutet om destruktion av ägg har inte ställts till bolaget. När det destrueras egendom som ägs av någon annan än den spärrbeslutet riktar sig till är detta en fråga som får hanteras genom civilrättsliga regler.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Gällande regler

Staten ska ersätta den som på grund av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen eller på grund av beslut som har meddelats med stöd av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen drabbas av förluster och kostnader (15 § epizootilagen).

Ersättning lämnas enligt allmänna skadeståndsrättsliga principer. Ersättning ska lämnas enbart för kostnader eller förluster som föranleds av en myndighets beslut enligt lagen. Endast den som direkt och primärt drabbas av ett beslut ska ha rätt till ersättning. Ersättning till tredje man på grund av följdskador ska därför inte lämnas (prop. 1998/99:88 s. 25).

Frågan om rätt till ersättning till tredje man har prövats av Kammarrätten i Jönköping (mål 3239-1997). Kammarrätten anförde bl.a. att epizootilagen inte kan tolkas så att ersättning på grund av beslut enligt lagen kan lämnas också till annan än den mot vilken åläggandet i det tidigare ärendet varit riktat. Tredje man som indirekt drabbats av kostnad eller förlust är i princip inte berättigad till ersättning enligt epizootilagen. Att även sådana personer eller företag kan åsamkas stora ekonomiska förluster, t.ex. till följd av uteblivna leveranser, föranleder inte annan bedömning.

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om bolaget drabbats av Jordbruksverkets beslut på ett sådant direkt och primärt sätt att ersättning kan lämnas bolaget enligt epizootilagen.

Besluten om spärrförklaring och restriktioner samt destruktion är riktade till ägaren av den anläggning där de smittade fjäderfäna och äggen fanns. Förvaltningsrätten anser att endast den som beslutet riktats mot är den som direkt drabbas av beslutet och som kan få ersättning enligt epizootilagen. Bolaget är inte mottagare av beslutet och dess skador och förluster får i stället bedömas som tredjemansskada. Av förarbetena nämnt ovan framgår att ersättning lämnas enligt allmänna skadeståndsrättsliga principer. En grundläggande skadeståndsrättslig princip är att endast den mot vilken myndighetsutövning har riktat sig är berättigad till ersättning för skada. Så kallade tredjemansskador ersätts alltså i princip inte.

Kammarrätten anförde i ovan angivet rättsfall att ersättning i vissa undantagsfall skulle kunna ges med stöd av epizootiförordningen. Där anges att om det finns särskilda skäl, får Jordbruksverket för visst fall lämna ersättning även för annan kostnad eller förlust än som anges i 15 § epizootilagen, om kostnaden eller förlusten beror på beslut enligt lagen eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter eller på beslut som har meddelats med stöd av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen (nuvarande 13 §). Vilka ersättningar som här avses utvecklas inte vidare och har inte heller senare be-
lysts.

Sammanfattningsvis delar förvaltningsrätten Jordbruksverkets bedömning att bolaget inte kan medges ersättning för de skador och förluster som föranletts av Jordbruksverkets beslut. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Avgörandet kan överklagas. Information om detta finns i bilaga (FR-03).

Emil Lindmark

Förvaltningsrättsfiskalen Emil Lindmark har avgjort målet. Föredragande jurist har varit Richard Manderhjelm.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.